

คำวินิจฉัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ที่ ๕/๒๕๖๘
วันจันทร์ที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘
เรื่อง การเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ

ตามที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดวันเลือกและวันรับสมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา กำหนดวันเลือกระดับอำเภอ วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ วันเลือกระดับจังหวัด วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และวันเลือกระดับประเทศ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ นั้น

ก่อนประกาศผลการเลือก คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องและรายงานกรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า นายแสวง บุญมี ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และนายประวิทย์ ก้อนทองดี กรรมการประจำสถานที่เลือกระดับประเทศ กลุ่มที่ ๖ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้มีการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ กล่าวคือ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และไม่ควบคุมการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณารายงานการสืบสวน ตลอดจนพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ได้ความว่า ประเด็นที่ ๑ ผู้ร้องกล่าวหาว่า ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลาประมาณ ๐๘.๑๐ นาฬิกา ที่สถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ อาคารศูนย์ประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม อาคาร ๔ เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปลอ่ยปละละเลยให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนำข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) เข้าไปในสถานที่เลือก ซึ่งอาจมีการสมยอมกันในการลงคะแนนไว้ล่วงหน้า โดยเขียนหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครหรือเครื่องหมายใดลงในข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) เพื่อจะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครนั้น ผู้ร้องจึงเห็นว่าเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ และไม่ควบคุมการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ และมีกรณีที่ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการ รายงานว่าในวันเลือกระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มอบหมายให้ตนมาทำหน้าที่ในสถานที่เลือก โดยเมื่อเวลา ๐๘.๑๐ นาฬิกา ได้พบกับผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดคนหนึ่งซึ่งให้ข้อมูลว่า ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดมีการจับกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนคะแนนกันหลายกลุ่ม มีการเขียนหมายเลขประจำตัวผู้สมัครลงในข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) และนำเข้าไปในคูหาลงคะแนน ต่อมาเวลา ๐๘.๒๙ นาฬิกา ผู้ร้องได้พบกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้ทราบ แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ดำเนินการใด ๆ ปรากฏตามรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด (แบบ ผตล.จว. ๒/๑) ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จากการสอบสวนผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดให้ถ้อยคำว่า ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ มีการจัดทำข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดทราบล่วงหน้าก่อนวันเลือกระดับประเทศ โดยมีการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร เป็นเหตุให้

มีการจัดเตรียมการลงคะแนนไว้ล่วงหน้า อีกทั้งได้อนุญาตให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนำข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) เข้าไปในสถานที่เลือกได้ และฝั่งที่นั่งของผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนั้นจัดให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนั่งติดกันเป็นกลุ่มทำให้สามารถขอคะแนนหรือยืนยันการลงคะแนนให้แก่กันได้ โดยในวันเลือกระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ตนได้นำข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) แบบรวมเล่มที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแจกให้เข้าไปในสถานที่เลือกเช่นกัน เนื่องจากถ้าไม่นำเข้าไป ตนก็จะไม่รู้จักผู้สมัครคนอื่น ซึ่งในวันดังกล่าวตนยังไม่ทราบว่ามีความผิดปกติใด ๆ จึงมิได้ทักท้วงหรือยื่นคำร้องคัดค้านการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประจำสถานที่เลือก เจ้าหน้าที่ หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แต่มาทราบในภายหลังจึงรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ มายื่นคำร้องที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจากการสอบสวนพยานที่ไต่สวนประกอบคนที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการให้ถ้อยคำตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด (แบบ ผตล.จว.๒/๑) ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

จากการสอบสวนผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงเป็นหนังสือว่า มิได้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายตามที่มีการกล่าวหา โดยในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ตนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๑๔๕ กำหนดว่า ก่อนวันเลือกระดับประเทศไม่น้อยกว่าสามวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดทำเอกสารและข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครแต่ละกลุ่มที่อยู่ภายในเขตจังหวัดของตน และแจ้งให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดมารับเอกสารเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนำมาในวันเลือกระดับประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดได้มีโอกาสศึกษาข้อมูลประวัติ อาชีพ และประสบการณ์ในการทำงานของผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดคนอื่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการลงคะแนน โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ มิได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดคนอื่น ประกอบกับศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ ๗๕๓/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๗๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และคดีหมายเลขดำที่ ๗๗๑/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๗๒/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ พิพากษาเพิกถอนข้อ ๗ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่กำหนดห้ามมิให้แจกเอกสารแนะนำตัวในสถานที่เลือก ดังนั้น ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดจึงสามารถนำข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) เข้าไปในสถานที่เลือกได้ จากการสอบสวนปรากฏข้อเท็จจริงว่า ประธานกรรมการสืบสวนและไต่สวนได้มีหนังสือเชิญผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดที่ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดกล่าวอ้างจำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ลต ๐๐๑๐/๓๓ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ลต ๐๐๑๐/๗๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดคนดังกล่าวได้รับหนังสือโดยชอบแล้ว แต่มิได้มาให้ถ้อยคำแต่อย่างใด

เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนรับฟังได้ว่า ผู้ร้องเพียงแต่ให้ถ้อยคำว่า ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลาประมาณ ๐๘.๑๐ นาฬิกา ที่สถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ อาคารศูนย์ประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม อาคาร ๔ เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปล่อยปละละเลยให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนำข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) เข้าไปในสถานที่เลือกซึ่งอาจมีการตกลงแลกเปลี่ยนคะแนนไว้ล่วงหน้า โดยเขียนหมายเลขประจำตัวผู้สมัครหรือเครื่องหมายใดลงในข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) เพื่อจะลงคะแนนให้แก่ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนั้น ซึ่งเป็นเพียงข้อสันนิษฐานของผู้ร้องโดยไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนข้ออ้างของผู้ร้อง ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๑๔๕ กำหนดว่า ก่อนวันเลือกระดับประเทศ

ไม่น้อยกว่าสามวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร แต่ละกลุ่มที่อยู่ภายในเขตจังหวัดของตน และแจ้งให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดมารับเอกสารตามแบบ สว.จ. ๕๑ เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดนำมาในวันเลือกระดับประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัด ได้มีโอกาสศึกษาข้อมูลประวัติ อาชีพและประสบการณ์ในการทำงานของผู้สมัครคนอื่น เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการลงคะแนน โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และ ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ มิได้บัญญัติห้ามผู้ได้รับเลือก ระดับจังหวัดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดคนอื่น และศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๗๕๓/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๗๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และ คดีหมายเลขดำที่ ๗๗๑/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๗๒/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ พิพากษาเพิกถอนข้อ ๗ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่กำหนดห้ามมิให้แจกเอกสารแนะนำตัวในสถานที่เลือก ดังนั้น ผู้ได้รับเลือก ระดับจังหวัดจึงสามารถนำข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร (สว. ๓) เข้าไปในสถานที่เลือกได้ ส่วนประเด็น ตามรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ มีเพียงผู้ตรวจการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดสมุทรปราการที่ให้ข้อมูลซึ่งได้รับมาจากผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดคนหนึ่ง แต่เมื่อประธานกรรมการ สืบสวนและไต่สวนได้มีหนังสือเชิญผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดที่ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดคนดังกล่าว กล่าวอ้างจำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๑๐/๓๓ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๑๐/๗๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดดังกล่าวได้รับหนังสือโดยชอบแล้ว แต่มิได้มาให้ถ้อยคำ แต่อย่างไร ข้อกล่าวอ้างดังกล่าวจึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้น้อย อีกทั้งไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นที่ยืนยันได้ว่า มีการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายตามข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ กระทำการอันเป็นการ ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒

ประเด็นที่ ๒ ผู้ร้องกล่าวหาว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้สัมภาษณ์ สื่อมวลชนว่า “...พบความเคลื่อนไหวในการทุจริตเลือก สว. ๔ รูปแบบ นับเป็นเรื่องผิดกฎหมาย และไม่ง่าย อย่างที่เราเคยได้ยินเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปกขาว เนื่องจากผู้กระทำมักมีความรู้ มีอำนาจ และมีทุน ยิ่งหากเป็นการเมือง ก็จะพบกับเครือข่ายและผู้สนับสนุน ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในวงการเมืองอยู่แล้ว และเชื่อว่า มีอยู่ในทุกประเทศ” ปรากฏตามภาพถ่ายที่ผู้ร้องยื่นเป็นหลักฐานประกอบคำร้อง ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าเป็นการ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และไม่ควบคุมการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ จากการสอบสวนผู้ร้องให้ถ้อยคำตามข้อเท็จจริงในคำร้อง

จากการสอบสวนผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งเป็นหนังสือว่า มิได้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายตามที่มีการ กล่าวหา การให้สัมภาษณ์ดังกล่าวเป็นการเปรียบเปรยว่า หากมีการกระทำที่ไม่สุจริตเกิดขึ้น คณะกรรมการ การเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ในทันที เนื่องจาก มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการสืบสวนและไต่สวนตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดไว้ก่อน และจะต้อง ให้ความเป็นธรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วย โดยในการควบคุมการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรมได้มีการแต่งตั้งชุดปฏิบัติการข่าว ชุดเคลื่อนที่เร็ว และผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อปฏิบัติหน้าที่หาข่าว ป้องกันและตรวจสอบการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก วุฒิสภาตั้งแต่การเลือกระดับอำเภอจนถึงการเลือกระดับประเทศ โดยรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ซึ่งในวันเลือกระดับประเทศ ได้กำหนดมาตรการการป้องกันการทุจริต การเลือกเพิ่มเติม เช่น การสั่งการให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานที่เลือกมาปฏิบัติหน้าที่ ตั้งแต่ก่อนวันเลือกจนกระทั่งสิ้นสุดการเลือก เพื่อคอยช่วยเหลือ ควบคุม และสอดส่องการกระทำผิดกฎหมาย

ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา การออกแบบสถานที่เลือกในวันเลือกระดับประเทศ มีการกำหนดบริเวณของสถานที่เลือกอย่างชัดเจน และให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอยู่ในพื้นที่ประจำกลุ่มไม่สามารถพูดคุยกันได้ ในระหว่างดำเนินการเลือก มีการเพิ่มจำนวนผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงาน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สมัครเพื่อไม่ให้มีการพูดคุยกัน การสั่งการให้ชุดปฏิบัติการข่าวเข้ามาแฝงตัวในสถานที่เลือกตามจุดต่าง ๆ เช่น ห้องสุขา จุดกดบัตร และบริเวณโดยรอบของแต่ละกลุ่มในสถานที่เลือก และในขั้นตอนการเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน กรรมการประจำสถานที่เลือกได้ดำเนินการเก็บข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครต่าง ๆ ที่ผู้สมัครทุกรายนำติดตัวมาด้วย โดยให้นำเฉพาะข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครที่กรรมการประจำสถานที่เลือกแจกให้เข้าไปในสถานที่เลือกเท่านั้น ตนมิได้ปล่อยให้พลละเลยให้มีการทุจริตการเลือก หรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือไม่ควบคุมให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ แต่อย่างใด

เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนว่า “...พบความเคลื่อนไหวในการทุจริตเลือก สว. ๔ รูปแบบ นับเป็นเรื่องผิดกฎหมาย และไม่ง่ายอย่างที่เรเคยได้ยินเกี่ยวกับอาชญากรรมคอปกขาว เนื่องจากผู้กระทำมักมีความรู้ มีอำนาจ และมีทุน ยิ่งหากเป็นการเมือง ก็将与กับเครือข่ายและผู้สนับสนุน ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในวงการเมือง อยู่แล้ว และเชื่อว่ามีอยู่ในทุกประเทศ” เมื่อพิจารณาการให้สัมภาษณ์ดังกล่าวแล้วเป็นเพียงการสื่อความหมายว่า ผู้กระทำความผิดที่มีความรู้ อำนาจ เงินทุน และเครือข่ายสนับสนุน จะก่อให้เกิดความยากลำบากในการนำตัวผู้้นมาดำเนินคดีตามกฎหมาย ประกอบกับในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้มีการแต่งตั้งชุดปฏิบัติการข่าวชุดเคลื่อนที่เร็ว และผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ข่าว บังคับและตรวจสอบการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่การเลือกระดับอำเภอจนถึงการเลือกระดับประเทศ โดยไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ปล่อยให้พลละเลยให้มีการทุจริต หรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือไม่ควบคุมให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ อีกทั้งไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นที่ยืนยันได้ว่าการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายตามข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒

ประเด็นที่ ๓ ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการได้รายงานตามแบบผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด (แบบ ผตล.จว. ๒/๑) ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ว่า ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลาประมาณ ๑๗.๒๒ นาฬิกา ที่สถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ อาคารศูนย์ประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม อาคาร ๔ เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภายหลังจากการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันของกลุ่มที่ ๖ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นกรรมการประจำสถานที่เลือกของกลุ่มที่ ๖ มิได้นำประกาศผลการนับคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ (สว.ป. ๒๔) ไปติดประกาศที่กระดานตามระเบียบ ต่อมาได้มีผู้แจ้งให้นำเอกสารดังกล่าวไปติดที่กระดาน ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงดำเนินการให้ กรณีจึงมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ จากการสอบสวนพยานที่ได้สวนประกอบคนที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการให้ถ้อยคำตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด (แบบ ผตล.จว.๒/๑) ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

จากการสอบสวนผู้ถูกร้องที่ ๒ ชี้แจงเป็นหนังสือว่า ในวันเลือกระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ตนได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นกรรมการประจำสถานที่เลือกของกลุ่มที่ ๖ ดำเนินการเลือก

บุคคลในกลุ่มเดียวกัน และการเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน ซึ่งในการเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ มีผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดจำนวน ๑๕๔ คน เลือกกันเองให้เหลือ ๔๐ คน เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ชี้แจงขั้นตอนและวิธีการเลือกแล้วจึงดำเนินการเลือก ซึ่งในการนับคะแนนปรากฏว่ามีผู้สมัครที่ได้คะแนนในลำดับที่ ๓๘ เท่ากัน จำนวน ๕ คน จึงจำเป็นต้องดำเนินการจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๑๕๓ ซึ่งในการดำเนินการจับสลากดังกล่าวได้มีการชี้แจงให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดที่จะจับสลากเข้าใจขั้นตอนการจับสลากแล้ว หลังจากจับสลากแล้ว มีการทักท้วงการนับคะแนน โดยตนได้ชี้แจงและบันทึกการทักท้วงไว้เป็นหลักฐานเป็นเหตุให้การนับคะแนนของกลุ่มที่ ๖ ล่าช้ากว่ากลุ่มอื่น เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกขั้นต้นครบ ๔๐ คนแล้ว ตนจึงได้จัดทำรายงานผลการนับคะแนนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศของการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ ตามแบบ สว.ป. ๒๐ เพื่อรายงานให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดทำประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประเทศ เรื่องผลการนับคะแนนในการเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน ตามแบบ สว.ป. ๒๔ และได้นำประกาศผลการนับคะแนนดังกล่าวไปปิดประกาศที่กระดานหน้าสถานที่เลือกของกลุ่มที่ ๖ โดยไม่มีการประวิงเวลา และในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดในกลุ่มที่ ๖ คนใดทักท้วงหรือร้องเรียนเกี่ยวกับการปิดประกาศผลการนับคะแนนดังกล่าว

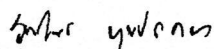
จากการสอบสวนพยานที่ไต่สวนประกอบคนที่ ๒ ถึงคนที่ ๕ ซึ่งเป็นกรรมการประจำสถานที่เลือกของกลุ่มที่ ๖ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกับผู้ถูกร้องที่ ๒ จากการตรวจสอบรายงานเหตุการณ์ประจำสถานที่เลือกการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ (สว.ป. ๑๕) และรายงานเหตุการณ์ประจำสถานที่เลือกการลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน สาย ข (สว.ป. ๓๒) ไม่พบว่ามี การทักท้วงเกี่ยวกับการปิดประกาศผลการนับคะแนนในการเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖

เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนรับฟังได้ว่า ในวันเลือกตั้งประเทศเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ในการเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ มีผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดจำนวน ๑๕๔ คน โดยลงคะแนนเลือกกันเองให้เหลือ ๔๐ คน เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ชี้แจงขั้นตอนและวิธีการเลือกแล้วจึงดำเนินการเลือก ซึ่งในการนับคะแนนปรากฏว่ามีผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดที่ได้คะแนนในลำดับที่ ๓๘ เท่ากัน จำนวน ๕ คน จึงจำเป็นต้องดำเนินการจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๑๕๓ ซึ่งหลังจากจับสลากแล้วมีการทักท้วงการนับคะแนน โดยผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ชี้แจงและบันทึกการทักท้วงไว้เป็นหลักฐานปรากฏตามรายงานเหตุการณ์ประจำสถานที่เลือกการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ (สว.ป. ๑๕) และรายงานเหตุการณ์ประจำสถานที่เลือกการลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน สาย ข (สว.ป. ๓๒) เป็นเหตุให้นับคะแนนของกลุ่มที่ ๖ ล่าช้ากว่ากลุ่มอื่น เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกขั้นต้นครบ ๔๐ คนแล้ว ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงได้จัดทำรายงานผลการนับคะแนนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศของการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ ตามแบบ สว.ป. ๒๐ เพื่อรายงานให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดทำประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประเทศ เรื่อง ผลการนับคะแนนในการเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน ตามแบบ สว.ป. ๒๔ และได้ นำประกาศผลการนับคะแนนดังกล่าวไปปิดประกาศที่กระดานหน้าสถานที่เลือกของกลุ่มที่ ๖ โดยมีพยานที่ไต่สวนประกอบคนที่ ๒ ถึงคนที่ ๕ ซึ่งเป็นกรรมการประจำสถานที่เลือกของกลุ่มที่ ๖ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันในข้อเท็จจริงดังกล่าว ประกอบกับจากการตรวจสอบรายงานเหตุการณ์ประจำสถานที่เลือก การลงคะแนนผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน สาย ข (สว.ป. ๓๒) ไม่พบว่ามี การทักท้วงเกี่ยวกับการปิดประกาศผลการนับคะแนนในการเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มที่ ๖ อีกทั้งไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นที่ยืนยันได้ว่า มีการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายตามข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ กระทำการที่เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒

ประเด็นที่ ๔ ผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการได้รายงานว่า ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่สถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ อาคารศูนย์ประชุมอิมแพ็คฟอรัม อาคาร ๔ เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี หลังจากมีการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันเสร็จสิ้นแล้ว พบว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ อนุญาตให้ผู้ช่วยเหลือประจำกลุ่มออกไปซื้อกาแฟบริเวณสถานที่เลือกให้แก่ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดที่ส่งชื่อกาแฟและเครื่องดื่มอื่น ๆ ซึ่งอาจมีการเขียนหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่ต้องการเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่สายเดียวกันไว้ในกระดาษที่ส่งชื่อกาแฟและเครื่องดื่มอื่น ๆ ปรากฏตามรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด (แบบ ผตล.จว. ๒/๑) ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จากการสอบสวนพยานที่ไต่สวนประกอบคนที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการให้ถ้อยคำตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรายงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัด (แบบ ผตล.จว.๒/๑) ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จากการสอบสวนพยานที่ไต่สวนประกอบคนที่ ๒ ถึงคนที่ ๖ ซึ่งเป็นกรรมการประจำสถานที่เลือก กลุ่มที่ ๖ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า หลังจากการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน มีผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดกลุ่มที่ ๖ ขอรับประทานกาแฟเนื่องจากภายในสถานที่เลือกไม่มีกาแฟให้บริการ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ออกไปซื้อกาแฟมาให้แก่ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัด ซึ่งไม่มีการเขียนหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามที่มีการกล่าวหา

เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนรับฟังได้ว่า ในวันเลือกระดับประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่สถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ อาคารศูนย์ประชุมอิมแพ็ค ฟอรัม อาคาร ๔ เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี หลังจากที่มีการลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันเสร็จสิ้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ไปซื้อกาแฟหรือเครื่องดื่มอื่น ๆ ให้แก่ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัด เนื่องจากผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดกลุ่มที่ ๖ ขอรับประทานกาแฟเพราะภายในสถานที่เลือกไม่มีกาแฟให้บริการ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สมัคร โดยไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่ามีการจดหรือเขียนหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแต่อย่างใด ประกอบกับตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๙๕ กำหนดว่า ในระหว่างการเปิดลงคะแนน ผู้สมัครจะออกจากสถานที่เลือกไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นให้กรรมการประจำสถานที่เลือกอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือก และข้อ ๘๔ ประกอบข้อ ๑๕๑ ของระเบียบดังกล่าวกำหนดให้กรรมการประจำสถานที่เลือกอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือก ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกภายในสถานที่เลือกได้ตามสมควร ประกอบกับพยานที่ไต่สวนประกอบคนที่ ๒ ถึงคนที่ ๖ ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ในเหตุการณ์ดังกล่าวไม่มีการเขียนหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามที่มีการกล่าวหา อีกทั้งไม่ปรากฏพยานหลักฐานอื่นที่ยืนยันได้ว่ามีการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายตามข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ ตามข้อกล่าวหา

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้องประเด็นที่ ๑ และประเด็นที่ ๒ และให้ยุติเรื่องประเด็นที่ ๓ และประเด็นที่ ๔

(นายอิทธิพร บุญประคอง)
ประธานกรรมการการเลือกตั้ง